
Vicenç Maria Rosselló, geògraf. Als seus noranta anys

Antoni Furió i Joan Mateu Bellés (editors)

València: Publicacions de la Universitat de València, 2022. 496 p.

ISBN 978-84-9133-428-6

FRANCESCA SEGURA BELTRAN

Universitat de València

francisca.segura@uv.es

El llibre objecte d'aquesta ressenya, com indica el títol, és un sentit homenatge al Dr. Vicenç Maria Rosselló i Verger, publicat pel servei de publicacions de la Universitat de València i editat per Antoni Furió i Joan Mateu. Es tracta d'una obra voluminosa, que aplega més de trenta col·laboracions i de quasi cinc-centes pàgines, fetes pels seus deixebles, però també per diversos especialistes que han col·laborat amb ell al llarg de la seua trajectòria acadèmica. No és fàcil parlar d'un llibre que combina articles científics, revisions de l'obra de Vicenç Rosselló o notes d'agraïment, però aquesta mescla té l'explicació en la llarga i fructífera trajectòria de l'homenatjat.

Vicenç M. Rosselló i Verger va nàixer a Mallorca el 1931 i es va desplaçar a Barcelona per a cursar estudis de ciències que, finalment, va canviar per la llicenciatura de Filosofia i Lletres a València, on va fer la tesi doctoral i va començar a treballar, fins que va obtenir la càtedra de Geografia a Múrcia. Després d'uns anys, va retornar a València, on va desenvolupar un Departament de Geografia, aleshores incipient. Precisament perquè estava tot per fer —com diu ell— però gràcies a la seua capacitat intel·lectual, al llarg de la seua trajectòria, ha treballat en quasi totes les parcel·les de la geografia, tant física com humana, però també ha fet incursions en altres disciplines pròximes —o no— a la geografia. Tanmateix, la seua gran passió ha estat la geomorfologia litoral, però sense oblidar la toponímia i la cartografia (històrica). Si des del punt vista de la geografia és un geògraf molt complet, en paraules dels editors del llibre «no sols és un professor prestigiós i respectat que continua investigant amb el mateix entusiasme i la mateixa curiositat intel·lectual de sempre, sinó també un homenot reconegut i estimat, dins i fora l'acadèmia, per la seua saviesa i el seu amor per la llengua i pel país, pels seus valors cívics i la seua lluita en defensa del patrimoni valencià».

Aquesta introducció ens serveix per a explicar que el llibre consta de trenta articles a més d'una introducció i una anàlisi de la producció bibliogràfica de Rosselló des que es va jubilar als 70 anys. La temàtica dels treballs és molt variada: es tracta d'una miscel·lània, fruit de la

interdisciplinarietat que ha predicat i practicat l'homenatjat durant tota la seua trajectòria acadèmica. Els estudis de geografia humana (quatre capítols) aporten informació sobre la façana del port de València al segle XIX, les visites de Humbolt a Catalunya i al País Valencià al segle XVIII, algunes reflexions sobre la natura de la geografia mateixa o un estudi sobre la digitalització de les empreses andaluses actuals. Altres col·legues han analitzat els canvis paisatgístics del Montseny o del Camp de Cartagena, tot esbrinant i subratllant les interferències entre el medi físic i la societat. En aquesta línia, també hi ha un capítol dedicat a l'aprofitament tradicional de l'aigua dels *ouadis*, a Tunísia. La geografia física, disciplina de la qual ha estat catedràtic, està ben representada per les aportacions de geomorfologia litoral que abasten indrets i temes tan diferents com les eolinaites plistocèniques de Mallorca, les dunes de la restinga de l'Albufera de València en la primera meitat del segle XX i, més recentment, els efectes del temporal Gloria a la restinga mateixa, així com les conseqüències dels temporals i els tsunamis a les costes balears.

La cartografia històrica té la seua representació en un estudi d'un mapa del segle XV, que representa les conquestes d'Alfons el Magnànim a Itàlia, una anàlisi de la cartografia de Jeroni Munyós o un estudi sobre la xarxa urbana en un mapa de Catalunya del segle XVII. De toponímia també en parlen diferents autors, que s'ocupen del reconeixement de topònims a la comarca dels Ports, o de les arrels morisques dels topònims de la vall de Guadalest i, anant més enrere, dels topònims de les vies romanes del País Valencià.

De l'arqueologia i la prehistòria pervenen dues aportacions sobre la importància del Neolític valencià i les pintures rupestres de la cova del Parpalló. La paleografia està representada per l'anàlisi d'uns llibres incunables dels sermons de Sant Vicent al País Valencià i l'estudi del Benimaclet del segle XV, que és una peça més per a reconstruir la història medieval de València. L'estudi del català en temps del franquisme es fa a través de les relacions *ad limina* que enviaven a Roma diversos bisbes de les Illes Balears. El món dels arxius, que ha freqüentat Rosselló al llarg de la seua trajectòria, està representat per l'estudi de dos fons desconeguts, com són l'Arxiu Reial després de la guerra del Francès i l'arxiu perdut dels comtes d'Albalat.

Al llibre també hi ha diversos capítols que analitzen les aportacions de l'homenatjat a temàtiques diverses, com ara les cales de la Mediterrània, les nombroses aportacions que ha fet a la cartografia històrica, els estudis sobre l'Albufera de València o el primer mapa geomorfològic que va fer sobre la plana d'inundació del Segura, temes recurrents en la seua extensa bibliografia.

L'anàlisi de la gestió universitària de l'homenatjat ha merescut dos capítols del llibre: primerament, al Departament de Geografia de la Universitat de Múrcia i, més endavant, com a vicerector de Cultura de la Universitat de València, on va bastir les primeres iniciatives per a connectar la universitat amb la societat, i després com a director del servei de Publicacions de la Universitat de València, des d'on va impulsar nombroses col·leccions i obres prestigioses.

A més, també han tingut cabuda al llibre dos articles de reconeixement de deixebles que recorren la seua influència sobre les seues carreres acadèmiques. L'article de presentació del volum, fet pels dos editors, recorre la seua trajectòria acadèmica i posa de manifest les seues aportacions

a la Universitat de València, tot explicant les principals línies d'investigació i la gestió que ha fet durant tota la seua carrera. El llibre conclou amb un capítol que completa la bibliografia de l'homenatjat d'ençà que es va jubilar l'any 2001: vint anys que ha aprofitat al màxim per tal de produir més de 150 obres. Les nombroses publicacions que va fer abans estan referenciades en un número d'homenatge de la revista *Cuadernos de Geografía* (2003), que ell va fundar, i en un llibre publicat el 2006, que porta per títol *Geomorfologia litoral i quaternari: homenatge al professor Vicenç M. Rosselló i Verger*. En total sumen més de 400 publicacions, a les quals cal afegir la direcció de nombroses tesis doctorals i tesines.

En resum, es tracta d'un llibre d'homenatge a un gran acadèmic del País Valencià que ha practicat una geografia integral i que ha estat més prop del saber enciclopèdic que de l'especialització que impera avui, que ha sabut crear una escola de geografia reconeguda a tot arreu i que ha deixat la seua empremta en nombrosos deixebles repartits per diferents indrets, però especialment al País Valencià i a les Balears. Així, el llibre és una reivindicació de la interdisciplinarietat, que abasta moltes disciplines properes (o no tant), i que tenen objectes d'estudi comuns. Però sobretot és un volum on a cada capítol es posa de manifest el reconeixement, la gratitud, l'amistat i l'admiració envers Vicenç Rosselló per una feina ben feta i d'un gran valor científic i social.